

До 75-річчя Дмитра Георгійовича Крижановського

П'ятнадцятого березня виповнилося 75 років Дмитру Георгійовичу Крижановському — талановитому організатору, професору кафедри фтизіатрії ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», доктору медичних наук, заслуженому лікарю України.

Народився Дмитро Георгійович у місті Зугдіді Грузинської РСР у сім'ї потомствених медиків. 1959 р. закінчив десятирічну школу при Посольстві Радянського Союзу в Монголії. Від 1959 до 1965 рр. навчався на лікувальному факультеті Дніпропетровського медичного інституту. По закінченні вишу до 1970 р. проходив службу в Збройних силах СРСР на офіцерських посадах, де займався лікарською роботою. Після демобілізації його обрали за конкурсом на посаду асистента кафедри фтизіатрії Дніпропетровського медичного інституту. Так, від 1970 р. боротьба з небезпечною інфекційною хворобою і навчання молодих медиків стають покликанням та головним напрямком професійної діяльності Дмитра Георгійовича.

Описуючи етапи наукового шляху, хочеться зупинитися на таких ключових моментах: на підставі практичного досвіду написано й захищено кандидатську дисертацію на тему: «Ферменти при легеневому серці». Вчителями у науковій діяльності були академік АМН СРСР, професор Л.Т. Мала та професор В.П. Аршава.

У 1973 р. Д.Г. Крижановського обрано, а в 1974-му затверджено на посаді доцента кафедри

фтизіатрії. Від 1976-го та майже протягом 40 років — завідувач кафедри фтизіатрії. Разом із тим виконує науково-дослідну роботу, результати якої стали основою докторської дисертації на тему: «Діагностика та лікування дихальної недостатності з вторинними змінами еритроцитів периферичної крові у хворих на туберкульоз легень». Наставниками у написанні докторської дисертації були академік АМН СРСР, професор О.Г. Хоменко, академік АМН СРСР, професор І.Г. Урсов, А.І. Воробйов, професор Г.О. Камінська, професор В.М. Дзяк. Захист докторської відбувся в Москві в центральному НДІ туберкульозу СРСР. У 1991 р. присвоєно вчений ступінь доктора медичних наук та звання професора.

Дмитро Георгійович, очолюючи великий дружний колектив, допомагав своїм досвідом, знаннями, керував науковою діяльністю співробітників. Надавав значної уваги таким основним напрямкам роботи, як підготовка кадрів, оптимізація навчально-методичного процесу, розвиток наукових напрямків, зміцнення матеріально-технічної бази. За його участі у 1990 р. створено обласне клінічне лікувально-профілактичне об'єднання «Фтизіатрія», основою якого стали кафедра фтизіатрії, обласний протитуберкульозний диспансер із багатопрофільним стаціонаром та консультативною поліклінікою. На кафедрі виконували держбюджетні та держрозрахункові теми наукових досліджень, які стали значним внеском у розвиток основного науково-

го напрямку кафедри, — діагностика, диференціальна діагностика та особливості лікування хворих на туберкульоз легень.

На базі кафедри виконано чотири бюджетні та три держзрахункові теми наукових досліджень; захищено дві докторські та 15 кандидатських дисертаційних праць, отримано 20 патентів на винаходи та 17 патентів на корисні моделі, надруковано три монографії, сім навчально-методичних посібників і понад 550 статей. Професор Крижановський — автор кількох сотень друкованих праць, у тому числі шести винаходів, п'яти монографій, трьох навчальних посібників, двох словників. Від 2003 р. за його редакцією щорічно видають збірники наукових праць «Актуальні проблеми фтизіатрії». У 2006-му опубліковано «Методичні рекомендації для медичних працівників щодо діагностики, ведення випадків хворих на туберкульоз та його профілактики». Співавтор надрукованого у 2007 р. «Посібника з питань боротьби з туберкульозом на основі міжнародних стандартів з контролю за туберкульозом».

Значні напрацювання вченого застосовують не тільки для навчання майбутніх лікарів, а й у керівництві протитуберкульозною службою Дніпропетровської області: відповідно до рішення колегії Міністерства охорони здоров'я України, 1995 р. Д.Г. Крижановський очолив обласне комунальне клінічне лікувально-профілактичне об'єднання «Фтизіатрія». Це сучасна спеціалізована головна лікувальна протитуберкульозна установа області III рівня надання медичної допомоги, організаційно-методичний центр, базовий навчальний центр для студентів та лікарів-інтернів ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України».

Дмитро Георгійович Крижановський вдало поєднує величезний обсяг практичної діяльності з викладанням на кафедрі. Його праця високо оцінена на рівні країни: у 1988 р. відзначений почесним знаком «Відмінник охорони здоров'я СРСР», у 1989-му нагороджений медаллю «За доблестний труд», у 1998-му йому присвоєно почесне звання «Заслужений лікар України», у 2003-му вручено Почесну грамоту Президії Верховної Ради України, почесні грамоти МОЗ України та почесні грамоти Дніпропетровської обласної Ради й обласної Державної адміністрації.

Ювіляр великої уваги надає організації протитуберкульозної допомоги населенню Дніпро-

петровщини. У різні роки його призначали головним позаштатним фтизіатром області, очолює Асоціацію фтизіатрів області.

Від 2005 р. професор Д.Г. Крижановський — обласний координатор проекту «Сприяння Україні щодо впровадження Національної програми боротьби із захворюванням на туберкульоз» Міжнародної неурядової організації «Програма оптимальних технологій в охороні здоров'я» (PATH). Для його здійснення на базі клініки за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку «USAID» організовано навчально-методичний центр.

Від 2012 р. є обласним координатором проекту «Посилення контролю за туберкульозом в Україні» за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку «USAID». Із 2017 р. активно співпрацює з проектом PATH як голова правління громадської організації «Громадське науково-медичне об'єднання фтизіатрів Дніпропетровської області», яка є на сьогодні одним із основних партнерів у проекті «ChallengeTB».

Дмитро Георгійович Крижановський — член Вченої ради ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», Міжнародної протитуберкульозної спілки та Європейського товариства фтизіатрів і пульмонологів.

Входив до складу координаційних Рад України з розробки Проекту закону по боротьбі з туберкульозом та низки наказів МОЗ України щодо туберкульозу.

Досвідчений лікар, науковець із глибокими клінічними та науковими знаннями, талановитий організатор охорони здоров'я. Йому властиві наполегливість, цілеспрямованість у розв'язанні клінічних і наукових проблем, надзвичайна працездатність в організації протитуберкульозної допомоги. Під його керівництвом впроваджено новітні наукові методи в клінічну практику. Ерудиція, глибокі знання, людяність, порядність та працездатність ювіляра завжди є прикладом для студентів, молодих вчених, лікарів, тобто всіх, з ким працює.

Ми сподіваємося, що наступний ювілей Дмитро Георгійович зустрине в такій самій чудовій формі, а вдячних учнів та послідовників у нього буде ще більше.

Бажаємо дорогому Дмитру Георгійовичу здоров'я, успіхів, нових наукових та педагогічних звершень, великого особистого щастя на довгі роки!

*«Громадське науково-медичне об'єднання фтизіатрів Дніпропетровської області»
Редакція журналу «Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція»*